ILLUSTRATION: JAN-ÅKE ERIKSSON

Satsa på vården

EGENTLIGEN KOMMER inte de stora besparingar och vårdvarslen som nu lagts över i stort sett hela landet som någon överraskning – om inte landstingen får hjälp av staten att möta lågkonjunkturens minskade skatteintäkter är det inte överraskande att deras krympande resurser påverkar verksamhetens alla led.

I helgen gjorde *Dagens Nyheter* en sammanställning av minskade resurser till vården i hela landet (endast Jönköping skär inte i sin budget) och konstaterar att detta bara är början.

Visst är det rimligt att som flera fackliga företrädare gjort, kräva att besparingarna i vården främst görs på annat än på personal, eftersom det står i så direkt relation till patientsäkerheten, men frågan är större än så. Den stora frågan handlar ju snarare om varför landstingen – och kommunerna – ska behöva spara så mycket.

Redan innan den ekonomiska krisen hade regeringen sett till att flytta över kostnader från stat till kommun. Den ekonomiska pressen på arbetslösa att söka lägre betalda jobb och tvingas flytta dit eventuella jobb finns leder som bekant inte till att arbetslösheten automatiskt sjunker, och ekvationen fungerar definitivt inte så i lågkonjunktur. Piska-politiken leder i stället till ökande kommunala utgifter för försörjningsstöd, när långtidsarbetslösa och sjukskrivna inte klarar sig på sina krympande ersättningar. Den katastrofala a-kassepolitiken har gjort sitt till, eftersom en halv miljon färre människor är medlemmar efter chockhöjningen (som ju innebär en ökad skatteintäkt för staten), och deras socialbidrag bekostas av kommunen när arbetslösheten slår till.

ÖVER HELA VÄRLDEN lägger regeringar stimulanspaket för att möta den ekonomiska krisen.

Arbetaren Zenit rapporterade nyligen att det svenska jobbpaketet på 8 miljarder, som inte inkluderar några extra pengar till kommuner och landsting, är närmast unikt i sin futtighet. Det motsvarar 0,2 procent av BNP, viket till exempel kan jämföras med japanska statens insatser som motsvarar 16 procent av BNP. I Europa lägger länder som Storbritannien och Frankrike åtminstone över 1 procent av BNP. Senast ut var Norge att avisera ett krispaket om 1,5 procent av BNP.

I LJUSET AV DETTA tycks även oppositionens krav på 17 miljarder till ett svenskt stimulanspaket (0,4 procent av BNP) futtigt, även om den inser behovet av extra resurser till kommuner och landsting.

Det kan tyckas självklart att ett land som Sverige, som har så starka statsfinanser och så låg utlandsskuld, inte ska behöva acceptera nedskärningar i vården som i slutänden drabbar patienter. Ändå är det vad vi ser och kommer att få se mer av den närmaste tiden.

Det säger något om hur den politiska diskussionen glidit stadigt åt höger. Att den borgerliga regeringen har svårt att överge den politik som så framgångsrikt syftat till att överföra medel från löner till vinster och öka klassklyftorna är kanske inte så konstigt, även om den internationella ekonomiska verkligheten antagligen snart kommer att tvinga dem på andra tankar. För inte heller en högerregering har råd med att arbetslösheten blir hur hög som helst. Mer förvånande är det att inte heller oppositionen visar någon större vilja att verkligen stävja lågkonjunkturen.

Att inte försämra vården motverkar en del av arbetslösheten, vilket vi har råd med. Dessutom finns det mycket mer som skulle kunna göras nu om viljan fanns. Förr eller senare måste en klimatomställning ändå göras – så varför inte skapa de jobben nu?

Ur veckotidningen Arbetaren nr. 5 2009 **RB**

SOME RIGHTS RESERVED
Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/
Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.